

Midä silmän pitä, et talvitsõl aol parõmbalõ tervüst hoita

Kae lk 2

Kangakudamistarõ Lannamõtsan

Kae lk 3

Kuis tubli latsõlats pruuvsõ vanalõimäle häädmilt tetä

Kae lk 4

9 771406 922005

Käsitüükonkurss «Aigu om». MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü om vällä hõiganu vahtsidõ kaupu ja meelüsside luumisõ konkursi teemaga «Aigu om». Ettevõtmisõga tahetas mano saia käsitüükaupu ja meelüssit, miä näütäse vällä Vana-Võromaa ummamuudu olõmist, a omma sääلمان iks ka elon tarviliid-sõ asa. Konkurs lõpõs mahlakuu viimätsel pääväl ja oodõtas ka koolilatsi ossavõtmist.

Võrokeeline üteliis «Aigu om» näütäs vällä võrokõisilõ esiumast elo- ja aotundmist: piä ei olõma kõik aig kipõ, aigu tulõ võtta ja sõs jakkus tedä kõgõ jaos, milles vaia. Võrokõisi arvosaamisi aost ni ilma asost või näüdädä nii käsitüüasjo matõrjalõn ku kirjun, a kimmähe ka lugudõn. Rutulidsõn ilman ja aopuudusõn vaivan olõvilõ inemiisile võiva hengerahhu tuuva käsilde tettü asa, millele om sisse pantu meistre hää soovi ja mille kaeminõ tege meele rõõmsas.

Konkursilõ oodõtas töid, midä olõ-i varramba vällä näüdät vai joba müü-mises tett. Esitedüid asjo saa edespite anda müüki Vana-Võromaa e-puuti UmaPuut, laatu pääle, muusõumipuutõhe vai suvõpuutõhe üle Vana-Võromaa. Ligembät teedüst saa MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü molõvihu lehe päält: facebook.com/vanavoromaahandycraft vai Võro instituudi kodulehelt.

Pildi pääl om VALGE JANA tett puust kell.

Eesti turismivõrgun om vahtsõnõ tsihtkotus: Vana-Võromaa

Eesti ammõtlistõ turismiteedüse võrku puhkaestis.ee panti vahtsõaastakuu lõpun Lõunõ-Eesti regiooni tsihtkotussidõ hulka mano Vana-Võromaa piirkund. Vana-Võromaa om kimmäs kultuuriapiirkund, miä haard võrokiisilõ kihlkundõ Põlva, Võro ja Valga maakunnan ja om innekkõkkõ tunnõt teno võro keelele ja savvusannakombilõ.

Vana-Võromaa piirkunda opasõ tundma 42 kaemiskotust ja kats matka leheküle puhkaees-

tis.ee pääl, keväjäga tulõ kultuurimatku pakmiisi viil mano. Vana-Võromaa üte umamooduga – savvusanno ja sannakombidõga – või egä tahtja kõrraga tutvas saia ja hindäle meeleperi sanna vällä valli. Aasta läbi omma valla Vana-Võromaa muusõumi, ütte ku tõist võit läbi ellä Postitii pääl.

Vana-Võromaa piirkunna tutvastegemises om var-rampa kokko pant ja trükit «Vana-Võromaa tiijuht. Vana-Võromaa turismikaart», midä om pääle võro-eesti-kiil-se olõman ka inglüse, läti, soomõ ja vinne keelen.

UL

Sünnilats Rebäsemõisast. Minevä puulpäävä tähist umma 100. sünnü-päivä Vähil Helmi Karula kihlkunnast Rebäsemõisast. Helmi võtt külälilisi vasta uman imäkotun, kon om müüdä lännu suur jagu timä elust. Truksa vanaprova näüdäs pildialbummõ ja kõnõl juttõ inneskidse ao elust: umast tütämisesest Saksa aol Urvastõ vallavalitsusõn ja Lüllemäe meierin. Ildampa jäi suurõst perest peri Helmi ütsindä imätalu iist hoolitsõma. Sääl pidäsi tä viil kõrgõ läni lehmä ja niitse esi haina. Egäpääväeluga tulõ Helmi täämbäd-seni suurõlt jaolt toimõ, vahel käu koduhuuldaja abis. Kaika Laine oll kõrra ütelnü, et Helmi eläs 106aastadsõs, tuuperäst kutsõ tä külälise ka umalõ järgmädsel ümäri gulõ sünnüpääväle viie aasta peräst.

KAMA PÕIMU jutt ja pilt

RAHMANI JANI PILT

Lauluvõistlusõ «Solistica 2020» grand prix võitja Otsari Hellika Võro liina keskplatsi pääl.

Nuuri lauluvõistlusõ võitja

RAHMANI JAN

Seo kuu alostus tõi Võromaalõ rõõmsõnõmi: Saarõmaal peetü koolilatsi lauluvõistlusõ «Solistica 2020» pääpreemiä sai Võromaa tütrik Otsari Hellika, kiä opp laulmist Põlva muusigakoolin Suurõ Margoti ja Jõgi Riivo kae all.

Taad lauluvõistlust pidä Otsari Hellika kõgõ tähtsambäs koolilatsi võistlusõs Eestin. «Võistlus om suurõ kaaluga: näütüses joba tunnõdu laulja Stefan ja Sissy omma taa umal aol är võitnu ja saanu hää plat-

vormi, et minnä edesi ummi suuri plaanõga,» kitt Hellika.

Määndse omma timä hindä suurõ plaani, tuud Võro gümnaasiumi 10. klassin opva tütrik peris kimmäle viil üteldä ei mõista. «A iks midägi muusikaga: kas oppajas, koorijuhis vai lauljas, tuud ma viil ei tiia.»

Muusigategemine ja -opminõ täüt täämbägi küländ suurõ osa Otsari Hellika aost. «Laula üt-sindä, koorin, katõn ansamblin, mäangi viiulit, mäangi orkestrin, olõ Võro muusigakooli orkestri kontsertmeisteri ja tsipa mäangi ka klavõrit,» lugõ tä ummi tegemiisi ette. A kõgõ tuu man ei tunnõ Hellika, et väega ras-

sõ olõs. «Mullõ hindäle väega miildüs kõik seo, mis ma tii, ei olõ kohustusõ tunnõt, et essänd, ma piä jäl pruuvi vai laulutunni minemä,» ütles tä.

Nädäli seen omma Otsari Hellika päävä küländ pikä, hariligult õdagu säitsmeni. Koolitüüd ei olõ tuu viil segämä naanu, kuigi seost sügüest gümnaasiummi astõn tull harinõda vahtsõ kooliga. «Mullõ miildüs Võro gümnaasiumin, tast saa väega hää haridusõ. Mõtli kah inne põhikooli lõpu, et äkki lääts Tartolõ, saas vanõmbidõ mant minemä ja umaette kodo ja vahtsõ inemise, a periselt mul ei olõ seod

vaia. Saa Võrol väega hää kooli, saa muusigakoolin edesi kävvü, mul om tankandin nii pallo muusikaliidsi võimaluisi, et ei olõ mõtõt minnä kohegi muialõ. Saa ka vanõmbidõ man tsipa pikembält olla,» löüd Hellika.

Muusigastiili, midä Hellika kullõs, omma sainast saina: popp, jazz, rokk, klassika. Esieränis pidä tä luku perimõsmuusikast, ütles, et om Villändi perimõsmuusiga festivaliga ütten üles kasunu. Ja ku muusigategemisest ja -kullõmisõst tsipa aigu perrä jääs, om ka luudusõn matkaminnõ Hellikalõ miiltpite.

Oodõtas Hindätiidmise avvohinna kandidaatõ

Võro instituut ütten Põlva ja Võro maakunna arõnduskeskusõga om välil kuulutanu timahavvadõ Hindätiidmise avvohinna konkursi. Ettepanõkit avvohinna saajidõ kotsilõ oodõtas joba tulõva nädäli lõpus.

2012. aastagast om latsiaulõ, koolõlõ ja kultuuriasotuisilõ, -ütisüisile ja -seltele vällä antu Hindätiidmise avvo-hinda, mink mõtõ om hoita võrokõsõs olõmist avvo seen. Timahavvagi saa egäüts ette säädi Vana-Võromaa

latsiaia, kooli ja/vai kultuuri-asotusõ, -ütisüse, kiä huul mi paigapäälitsist väärtüisist kõgõ inämb.

Avvuhindo välläandmisõ man kaias:

- kuis hindätiidmist ja hindästpidämist vällä näüdätäs;

- kuis hindätiidmine ja hindästpidämise vällänpuul koto silmä nakkas;

- kuis hindätiidmist ja hindästpidämist noorilõ edesi andas.

Avvohinna aloppaprõ ja ülessäädmise vormi omma

välän Võro instituudi kodo-lehe wi.ee pääl. Ettepanõgi pallõldas saata Võro instituuti aadrõssil Tarto 48, 65609 Võro vai e-postiga wi@wi.ee pääle radokuu 21. pääväs (21.02.2020). Avvohinna saajit kitetäs imäkeelepäävä paiku, 16. urbõkuul (16.03.2020).

Hindätiidmise avvohinna omma varatsõmbil aastil saanu: 2012. aastagal Orava kuul, Sõmmõrpalo latsiaia keeletesärühm ja Haanimiihi nõvvokoda;

2013. aastagal Haani kuul, Põlva latsiaia Mesimumm

Meelespea rühm ja Krabi külätiaatri;

2016. aastagal Mammastõ latsiaia ja kooli keeletesä rühm, Mammastõ latsiaia ja kooli kavvanõ võro keele ja kultuuri oppaja Lepassoni Marju, Orava kuul ja Võromaa spordiliit;

2018. aastagal Rõugõ latsiaia keeletesärühm ja Põlva latsiaia Pihlapuu keeletesä rühm; Mõnistõ kuul ja Puiga põhikuul; Mõtsavelle talo ja nallapunt Laheda Muti.

VÕRO INSTITUUT

Pensionireform uma pää seen

Tapõlus, miä käü parhilla Eestin pensionireformi ümbre, jääs mullõ küländ arvosaamalda asäs. Hädä tollõn, et kõnõldas õnnõ rahast, tuust, kuimuudu inemisel vanast pääst rahha olnu. Um-mõtõgi ei olõ raha midägi säänest, miä püsüs, kõttu täüt ja tarõ lämmän hoit. Raha iist saa noid asjo kül osta, midä elon vaia lätt, a aig om näüdänü, et raha om nigu keväjäne lumi: tä sulas kipõstõ är. Täämbä kõfadu raha iist ei saa 10 aasta pärast inämb tuud, midä täämbä saat.

Ku perrä märki, sis inemisele om elon püsümises vaia puhast õhku ja vett, süüki, lämmind tarrõ, rõivit sälgä ja tsipakõsõ töi-si inemiisi seltskunda. Vanan iän toimõsaamisõs tulnu pruuvi tüüiän tetä kõik tuujaos, et tähtsä elos tarvilik olnu lihtsäle olõ-man. Joba tuu, ku elät maal, saat umast salvkaost vett, kasvatat midägi aiamaa pääl, kütät tarõ ahoga lämmäs ja tiit puupliidi pääl süvvä, and inemisele kõvastõ majanduslikku esisaismist.

Arva, et innekkõkkõ pidänu tulõvadsõ pensionäri täämbä hindä jaos selges mõtlõma, midä vanan iän vaia minnä vöi. Või-olla omma hoobis kõrralik majakatus, tüükõrran ahi, tagapaaga puu-pliit ja keti otsan pang kotussõ, kohe pensionis investiiri.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee
Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com
Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Kiri Kapstamäelt

Kiränik LUMISTE KATI and värskit mõttit,
kuimuudu egäpääväello vaeldust löüdä
ja märgotas tuust, miä parasjago
süäme pääl.

Rõõmulaulminõ

Võromaal ellen om minno joba päält katõ aastaga egä pühapäävä õdagu rõõmustanu koorilaul. Laula Võro segä-koorin Hilaro, mink nimigi juhatas rõõmu mano.

Laul tege rõnna rõõmsas, üteldäs. Olõ tuuga ekäpite nõun, laulminõ ja egäsugumanõ tiidlik helütekütamine omma mu kogõmuisi perrä ter-vevembä tegevä. Ku saami haigõt, oigami. Ku olõmi rõõmsa, hõiskami. Helü kand mi energiät, tege mi süäme valla vaht-sõlõ energiäle.

Ma pruugi kül egäl võimalu-sõl är juhussit, kuis kõva helüga ütlen laulda. Jõuluaigu käve kerikungi õnnõ tuuperäst.

Hilari kuuri käü rahvast Põlvast, Rõugõst, Kütiorost, Setomaalt ja kavvõmbastki. Neo maahasõidõdu kilomeetri omma tuud väärt, et pühapäävä-õdakunõ saanu tarvilidsõlt vee-detüs. Müts maaha kõigi noidõ iin, kiä seo tii ette võtva. Ku elli Taľnan, nai küländ tihtsäle tuud, et õdaguidsi huvitegemii-si jaos nafalt kodokandist kav-võmbalõ minnä ei viisitä.

Meil om ka väega kooriju-higa vidänü. Otsari Silja om

mu meelest üts Võromaa truk-sampi inemiisi. Päält tulõ-verevide hiussidõ ja väke täüs dirigiirmsistiili om täl perädü hää näütlejameisterlikkus. Mõnikõrd kontsõrdil, ku om vaia lauljilõ kipõstõ naaratus näkko saia, tege tä säändsit vigurit, et mul om külh te-gemist, et mitte kõva helüga naarma naada.

Koorin om niisamatõ peris pallo hää nafasoonõga õnnis-tõduid inemiisi, tuuperäst saa päält laulmisõ egäst proovist kõgõ ütlen ka hää tujo.

Mu jaos om mitmõ helü pääl laulu kullõmisõn mää-negi esieräline lumm. Seo, kuis helü ütenukuu tervikus saava, ütstõist tugõva. Seo, kuis kuur kõlajoudu hoit, ka vaikust kand, om müstilidse maiguga...

Kaľos om segäkoorõn iks millegiperäst miihi helle vei-dem. Tuuperäst, ku olõt miis ja tunnõt hindä seen kutsmist uma pühapääväõdagulõ rõõ-mu mano saia, tulõ laulma. Keväjä uut meid reis Horvaa-tiahe ja bussin om viil ruumi!

Meid saa kullõlda ja kõva helüga esämaaliidsi laulõ ütlen laulda joba 24. radokuul Võrol Kandlõ kultuurimajan.

Kuslapuu Kaja: kõgõ õigõmb om tervessaamisõ jaos aigu võtta

Võro liina apteegin tüütäs Kuslapuu Kaja, kiä om uma tüü kõrvalt ka rahvamedit-siini vasta huvvi tundnu. In-tervjuun Umalõ Lehele tulõ-tas tä miilde lihtsämpi asjo, midä võinu inemise silmän pitä, et tervüs talvõaol kõr-ran püsünü. Tä and veidüke-se nõvvo ka noilõ, kedä vii-rustõbi joba haigõsängü om veenü.

Om sääne aig, ku liigus hulga egäsugumaidsi pisiläisi. Kuis hinnäst terve hoita?

Kõgõpäält muiduki tasus võtta päävän kasvai puul tunnikõist, et minnä vällä ja tuuluta umma kopsu. Liigut, hengät värskit õhku ja ku tarrõ ummi hariligõ tegemii-si mano läät, om vaim värs-kimb ja tuju parõmb.

Ja süümist piät kah egä päiv kaema. Tulõ löüdä midä-gi värskit uma hariligu söö-gi kõrvalõ – kas ubinakõnõ, pörknas vai midägi muud.

Vedelikku tulõ kah tarvi-ta. Keväjä ja suvõaol mass hindäle iks hainu kõfada. Uma käega kõfatul rohohai-nal om rohkõmb väke seen. Ja sis saat tetä tsäid. Õda-kupoolõ inne magamamine-kit näütes säänest, mis tuu rahulidsõ unõ. Magaminõ ja uni omma väega tähtsä. Nüüd, ku om sääne pümme aig, tulõ rohkõmb puhada. Vana eestläse säiväki umma elutsõõri niiviisi, et talvõl, ku üü omma pikembä, om ka puhkus pikemb. Ku kevväi tulõ, sis vöi juba hummo-ku varra ütlen tsirkõga vällä minnä ja umma ellu ja tege-miisi säadi.

A ku om joba tatt nõnan ja kurgun kraap, sis määne tsäi om hää?

Väega hää om kikkapüks-i-

Kuslapuu Kaja.

tsäi. Sääl om häste pallu vitamiine seen ja taa om hää maiguga. Ku om kõhā vai kurk haigõ vai ku tunnõt, et nakkas sääne hädä külge tu-lõma, sis om kikkapüksitsäi kõgõ parõmb. Ku tuu tsäi om veidükese kõvõmb, sis om tä esiki läkäkõhale hää. A ku om kangõmb, sis ei tohe tedä toobiga juuvva: poolõ klaasi-kõsõga päävä pääle iks kõr-rast lonksat.

Ku tunnõt, et sul om hai-gus tulõman, sis om muiduki tsisnak väega tenoväärt söõgi kõrvalõ. A tä vöi sisikunnalõ halv olla. No ütlemi, et tuu neli küüdsekeist sis panõt söõgi sisse. Ja ku olõt joba haigõ, sis avitas tsisnak tuust parõmbalõ terves saia. Üts väikene hädä om: ku inemiisi seen piät olõma, sis om sää-nest ummamuudu lõhna su ümbre pisu pallu...

Midä võissi viil pruuvi, ku tsisnaguhausu pelgät?

Ingveritsäid võit tetä. Paar sõrmõjämmüst viilu ingverit, paar viilu sidrunit ja mett.

UL

Kiä vai mea meid päst?

Vahel tunnus, et mi rahvas nigu omgi luud murõtama ja pelgämä. Ja tuud hätä külh ei olõ, et põhjust ei lövvä.

Ilm lätt kõrrast lämmämbäs. Mitte nii, et peris lämmind aigu enämb om, hoobis sant suusailm tükis olõma kolm-veerand aastaiga...

Sügüse olfgi jo sääne tunnõ, et medägi imelikku sündümä nakas, ku kuldnoka viil ok-toobrin traatõ pääl lauli. Ilma-miis Kallisõ Ain omgi ülnü, et nii asanda lõunõdõ lindamist,

nigu tsirgu siist sügüse ette võtti, ei olõ naa varõmb tennü. Aga ku lehti loet, raadiod kullõt ja telekat kaet, siis saat arru, et tuu, ku pallu vett meil siihn kraavõ ja suutõ sisse ärä mahus ja kas suvõl mõtsast ja aiast mõnõ marja kah saat, om viil väikene murõ. Ilm om jo peris hukan, tunniss rotiaas-ta edimetse päävä Õhtulehen tuu teema asjatundja Mihkel Kangur. Ta ütelf esiki, et kõik ei tahaki vast teedä, ku hukan, ja mis mõnõ aasta pärast viil saama nakas...

Jah, mi rahvas om jo murõ-tama harinu. Põra pinsi pääle saanu ja naide umbõs nellä-kümneaastatsõ latsõ tunnis-tasõ, et pelksi latsõn kõik aig

tuumasõta, selle et Venne raadio tuud ütest tüküst korruv ja õppusi tetti ka jo nii väikseile, et naa arru es saa, kost saadik taa õppus, kost saadik peris sõda om. A no om meil üts hädä kõik aig, külh ilmaga, külh mõnõ vahtsõ kurja vii-rusõga. Esi mi olõmi muiduki süüdü. A mis tetä vai tegemäl-da jätta ja kiä avitas?

Bensiiniga autu häõtäs värs-ket õhku, ellektriga om pa-remb. A kes tuust kõnõlas, kuis nuide akusiide tegemine ilma-lõ, õhulõ, viile ja kõgõlõ muulõ mõjus? Mitu aigu nuu aku vas-ta pedävä ja kohe naa pandas, ku aig täüs saa? Ku mõtõlda, ku pallu om meil nuid masi-nõid, ja ku na kõik ellektriga tüüle nakasõ...

Liha ei olõ illus süvvä, selle et taa tuutmine reostas luudust. Aga määntse söõgi vai mõnõ muu asja tegemine, medä uma pendre päält võtta ei saa, määntseidki jääke ei jätä? Ja pendre päält vai puhma kül-lest võet kraami peat kah õks enämbüisi kiitmä vai küdsämä.

A om jo kõnõld tuust kah, et tulõ tegemist peat vähändäma, ahu ja pliidi kütmine egan ma-jan erälde om õks väega halv asi, mea tulõs ärä keeldä...

Tuu juuk tege sisemidselt lämmäs.

Ku om joba haigusõ-pisilä-ne seen, sis om api vabarna-varvist ja -lehtist tettüst joo-gist. Lõhmusõhäftsme omma hää lõhnaga. Ku om tsilfukõ-nõ palavik, aja tuu sinnu häs-te higistämä, saat nii tõvõst vallahõ.

A ku olõt joba sängün ja ta-hat kipõmbalt terves saia, mis sis tetä?

Kõgõ parõmbidi saat hin-näst avita sis, ku aigu kah om. Ei tohe nii pallu närviiri ja murõhta. Võta aig maaha! Sa piät juuma pallu vedelik-ku ja sis puhkama, magama. Ka kurõmafa omma väe-ga hää – keedät kurõmarju. Mahl või-olla om veidükese kangõ, a sis panõt vett manu. Niisama omma granaat-ubinasiimne väega hää. Ku olõt haigõ ja ei olõ issu, sis üteldäs, et kõgõ parõmb om kana-klimbisupp. Siitmisele hää ja toetas sinnu ekäpiten. Ja paranõt.

UL

Pulga Jaani mõtõlus

Elustiilist

Käve mõni aig tagasi juhiloa arstitõendit uuõndaman. Sääl tulf täütä ankeet. Muidu kõigildõ asjalik, aga edimäne küsimus oll ülearu asjalik: elustiil.

Kõrra käve pääst läbi: elu-palutaja. Tuud ma ilmselgelt ei olõ: viina ei võta, suitsu ei tii, narkotsi ei harrasta. Midägi oll viil, aga ei tulõ miilde. Kohmassi sis moosõkandi muudu: kantri. Säälsaman tulf miilde, et mul om jo tuu külmrelvi nõrkus külle, nii et ontlik vastus ollu: kantri änd vestern. Jumala õnn, et an-keedi täütjä oll perearst, kiä mu elustiili kaunis täpsele tiid. Kai mullõ üle prille imelikult otsa ja kiruf midägi ärä. Ma es nakka kah uurma, midäs tä sinnä kiruf.

Perän, ku asi kõrran ja ma tervüsemaajast keväjädse sükü-sõhu kätte pääsi, nakaš ajun kiäki urgitsõma. Et mis stiili ma sis tegelikult uman elun harrasta. Elupalutaja vastand piäsi olõ-ma: elutulõkistutaja (hindä uma muiduki). Mullõ tundus, et tuu om viil hullõmb tegeläne ku elu-palutaja, tuu ma kül olla ei taha.

Järgmine, mis mul miilde tulf, oll kaonu Baturini vällämõtõld lõvilakkõ kamja. Et ku näil laka är kammit, sis nakkasõ kõik lõvi hääs. Kunagi, peris poisikõsõn, olõs ma vast tuudki mõtõt heietä-nü, aga õigõ pea sai mullõ selges, et egäüts piat hindä iist küüdsi ja hambidega saisma. Ja ku lõvi nakkas haina süümä, lätt elu pe-ris hukka.

Mis sis viil? Hall hiirekene – naistõ värk; tuhvlialunõ – mi per-ren noid ei kanta: hall kardinal – vast kuigipallu toda esiki olõ. Ütsvahe oll jahimiiis, aga tervüs es pea vasta ja muidu kah tunsõ, et mullõ om küländ. Ah jah – ro-hiline. Umakasvatõit aiakraam om mullõ küll mokkamüüdä ja üttegi elävät elukat ma ilma õig-lasõ kohtuotsusõda hukada ei taha. Tuu käü nii inemise, pudu-lojussõ, mõtstõpra kui ka hainu ja puie-puhmõ kotsilõ. Tollõn olõ ma Valdur Mikitaga ütlen nõun, et kõigi iinpuul ülesloet tegeläisi kotsilõ piasi kehtima Eesti kons-titutsioon – mille poolõst nimä veidemb eestläse omma kui mu-sugudsõ.

Nii sis, et rohiline elustiil. Aga sinnä partinalõ ma joht ei astu. Tuu sellätamine lätt pikäs. Kon-servatiiv olõ ma kah. Vahtsõ aknõraami telli sis, ku plekinuk-kõga inämb asja paranda ei anna. Ei, ihnusko! ma joht ei olõ.

Lihtsämb ollu vast üles lukõ, midä ma ei olõ: ei olõ kommu-nist, fašist, feminist, globalist, sadist, masohhist, karjerist, vua-erist, sotsialist, šovinist jne. Üte-sõnaga: ma ei olõ määnegi pilli lahkiataja. Kui inemise elänü ra-hulikult ja mõistusõperrä, es ollu üttegi ismi vaia. Mullõ miildüs küll ummapääd tegutsõda, aga anarhist ma kah ei olõ. Nii sis võinu kiruta ankeeti, et elustiil om mõistusõperäne, aga täpne ei olõ tuugi. Kui õks vaia arust är minnä, sis tulõ minnä.

Arva, et autut võit mu elustiili-ga juhti küll.

A aig-aolt võinu egäüts perrä mõtõlda, määnes om timä elu-stiil ja kas tä kongi üle nuka ei lasõ. Kuigipallu saat stiili jo ka paranda.

NÕLVAKU KAIE

PULGA JAAN

Kangakudamistarõ Lannamõtsan

RAHMANI JAN

Harglõ kihlkunna õdagu-jaon Lannamõtsa külän inneskidsen Taheva val-lamajan om sisse säetü käsitüütärõ. Tarõ, miä inne oll' vallavanõm-ba kabinet, om no täüs kangastelgi, miä uutva kolmapäivilde huvilliidsi kudamist opma. Oppust saa 15 aastakka käsi-tüüd tennü Elissaarõ Trii-nu-Liisi käe all.

Käsitüütärõ vallategemi-ne sai härgütüst mitmõst kokkotrehvämisesest. Innes-kine Taheva vald om sääne kant, kohe om elämä tulnu hulga vahtsit latsiga perrit, kiä pidävä luku luudusli-gust eloviiest ja tuust, et uma süük ja rõivas om esi kasvatõt ja tett. Nuu perre omma päämidselt kogonu Parmu ökoküla ümbre.

Ka Elissaarõ Triinu-Liis ja Möldri Jandra omma ummi perriga vahtsõ maalõtulõja. Et Triinu-Liis mõist käsitüüd tetä ja opa-da, sis edimält naksi külä-naasõ käümä timä poolõ vaipu kudamist opma. A säääl olli õnnõ üte suurõ peepe ja nii pidi egä tahtja umma järekörda uutma. Tekkü mõtõ, et võinu olla tarõ, kon om rohkõmb kangastelgi üles säetü ja saa hulgan kuun kuta.

Elissaarõ Triinu-Liisile tull' appi projekti kiroutama Möldri Jandra ja nii saadigi kangastelgi ostmisõs tukõ. Minevä sügüse säeti peepe üles inneskiste vallamajja, midä MTÜ Parmu Ökokü-la parhilla vallavalitsusõ käest rent.

Kõgõpäält tetti üts käsi-tüükursus paikligölõ kooli-latsilõ. Seo aasta alostusõst om tüütärõ valla kõigilõ huvilliidsilõ egä kolmapää-vä kellä 14–20. Elissaarõ Triinu-Liis rehkendäs, et

RAHMANI JANI PILT.

Käsitüütärõ vidäjä Elissaarõ Triinu-Liis kaes sälä takast, kuis Möldri Jandra telgi takan vahtsõt põrmandurõivast kuta.

kipõmb kudaja või üte pääväga vaiba valmiski kuta.

Suurõmba huvilidsõ omma parhilla kuus ümbrekunna naist, hariligult tulõ kolma-päävä kokko neli-viis huvilist. Elissaarõ Triinu-Liis ütles, et huvilidsõ omma käsitüütarrõ oodõdu ka kavvõmbast. «Suurt kunstilist andi vaibakudaminõ ei nõvva, veidükese fantaasiat pidänü olõma,» seletäs tä.

Parhilla koetas päämid-selt vaipu, a tetä saa ka sallõ ja sannarätte. Tulõvigun om plaan kõik tarvilik rõivas esi tetä. Käsitüütärõ tegijide pään liigus mõtõ, et võinu naada ka esi linna kasvatama ja tuust linast rõivast tegemä. «Unistu-

sõ piät suurõ olõma, sis jõvvat edesi,» lüüd Triinu-Liis.

Läbikäümine om tähtsä

Lisas käsitüü tegemise-le pidävä käsitüütärõ vidäjä tähtsäs tuud, et paiklik rahvas saanu inämb kokko kävvü. Egänädaline vaibakudaminõ om tuu jaos üts hää võimalus. Möldri Jandra seletäs, et maal eläden om umavahelist läbi-käümist inämb ku liinan. «Tan om sääne tarvidus suurõmb. Egä päiv ei näe palfu inemiisi, tuuperäst hoitas rohkõmb kok-ku,» seletäs tä.

Ku hariligult om vana ja vahtsõ külärahva vaihõl edi-mält iks võõristamist, sis Möld-

ri Jandra lüüd, et Taheva kan-din tuud väega ei olõ. «Paiklik kogukund om vahtsõ kinäste vasta võtnu,» seletäs tä.

«Just noorõ perre löüdvä iks inämb, et latsi om parõmb kas-vata maal. Nõsõs tiidlikkus ter-vüsele hääst eluviest: tervüsele hää süümine, esimajandaminõ. Tuuperäst otsitas maakodusid ja hinnatas maal elämist. Seo om ka põhjus, mille noorõ per-re tulõva maalõ elämä,» märgo-tas Jandra. Nii omgi juhtunu, et piirkunnan eläs parhilla hul-ga latsi. Jandra arvas, et sama pallo ku täüskasunuid.

Pääle latsi kasvatamisõ pidä-vä vahtsõ maalõtulõja tähtsäs sõõgi kasvatamist. Inämbüs

kasvatas esi aiakraami, a näütüses Triinu-Liis jõud kõgõ kõrvalt ka eläjit pitä. Käsitüütegijit om piirkun-nan hulga, inämbüisi hindä ja kogokunna tarbõs tetäs kõotohust, nahast, langast ja muustki elämises tarvilikku.

Läbikäümist om Taheva kandi rahval ka naabridõga, näütüses võeti kuu alostusõn ossa Lüllemäe tandsuklubist. 22. radokuul tetäs tandsu-klubi Harglõn, kohe oodõtas vastaküläliidsi. Ligembät teedüst Taheva, Karula ja Mõnistõ piirkunna tegemi-i, ettevõttidõ ja vabaütisüisi kotsilõ saa kaia internetist leheküle kotus.ee päält.

Hüvä nõu

Hädä ots iks ine-mist. Tõnõ jago.

Päävalu

Päävalu um meil viil alahin-natu ja vähäravitu, a tuu um hädä, midä tulõ ette kõgõ sa-kõmbast.

Päävalul um pallo põhjuisi, nigu viipuudus, umbnõ õhk ja vingugaas, kaalast päalenakkav valu (radikuliit), unõlda olõk, pinge ja ületüütamine, ülearvo suur kihäkaal, perilikkus. Päävalu jaotõdas kattõ sorti:

1) esmanõ valu:

- * migreen – ütepuulnõ, tuika-ja, või üteh kävvü kuri süä ja ossõndaminõ, valgus- ja mürä-pelgüs. Ku ei tohtõrda, või minnä üle kroonilidsõs;

- * koparpäävalu – ütepuulnõ otsa iin, tukõv ja teküs äkki, või silmist vii vällä võtta, noho, silmalau paistõtus ja hi-gistamine;

- * pingepäävalu - mõlõmba-puulnõ, suruv, pitsitäv, mõõ-dukas. Süä ei olõ kuri, ei lää füüsilidse pingutamisõ pääle suurõmbas. Ku ei tohtõrda, või minnä kroonilidsõs.

Esmadsõ päävalu võiva olla viil kõhimisel, võimlõmisõl, erutusõl, külmehtämisel, pitsi-tämisel (kitsas müts), õhurõhu vaheldumisõl ja magamisõ aol;

2) tõõsõnõ valu:

- * pää- vai kaalahaigusist;

- * pää- vai kaalatraumadõst;

- * ainõvaihushaigusist.

Ajukuur ei valta, a valu nakkasaju veresuunist ja närvirakkõst.

Kimmähe piät arstilõ teedä andma, ku päävalu:

- * teküs äkki;

- * teküs kuřa süäme ja ossõnda-misõga;

- * teküs pääle vahtsõ roho võtmist;

- * lätt süvembäs (om nädälit);

- * teküs füüsilidse pingutamisõ pääle;

- * tuu üten segäsüse ja halva

- nägemise;

- * aja unõ päält üles;

- * om vahtsõt muudu, midä

- inne ei olõ olnu.

URMI AILI

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnaninimi periolõmisõst ja tähendüsest.

Sai, Saia

Nimel *Sai* om täämbädsen Eestin 126 kandjat, nimel *Saia* 121 ja nimel *Saija* 19 kandjat. *Sai* panti kokku 15 mõisan, *Saia* 5 mõisan.

Võromaal panti *Sai* 1809 Kane-pi khk Tammõ mõisa Suuna talu kodapoolitsõlõ. Kuigi Põlgastõn om vana talunimi *Saia*, mõtõl opõtaja Roth vist lihtsäle saia pää-le, selle et pandsõ ka nimmi nigu *Leib* ja *Nisu*. Sõna sai alussõs arvatas olõvat *saajaleib* 'pulmaleib'. Vahtsõliinan 1820 panti *Sai* Tiil-ga külä suurõlõ perrele. Edes-piten panti *Sai* ka Kasaritsa Kaabistu külän ja Vana-Antsila Kobela külän. Suurõmba sugu-võsa muial Eestin nimetedi talu perrä Parasmaa mõisan Pärnu-maal ja Ropka mõisan Tartu-maal. Oll' mitmit kotussit, kon *Sai* panti priinimes vaeslatsõst näiolõ vai latsõga tütrikulõ. Nii om joba varrampa kirja pant kutsmis- vai sõimunimi Saia Krõõt Võnnu Kuristal ja

Saia Kai Kose kihlkunnan. Purdi mõisan Järvamaal panti seo nimi Saia sanna elänikele. Petserimaal 1921. aastagal võe-ti nimi *Sai* katõn perren. Nime *Saia* päämine Võromaa algkodu om Saia talu Järvere mõisa Alakülän. Säält levisi nimi joba varra näütüses Viit-näle. Muist kotussist, kon nimes panti *Saia*, omma täht-sämbä Ervita mõisa Koeru kihlkunnan ja Vana-Vigala Läänemaal. Säälgä saadi nimi talult. Virumaal om kõgõ roh-kõmb nime *Saija* kandjit, osa näist om hoobis Kurkula puul-saarõ ingerläisi juuriga. Ku priinimi om saad vanast talunimest, om põhjas hoobis inemisenimi. Inemisenime alussõs peetäs piibli prohvõti-nimme *Jesaja*, midä «Wastne Testament» kirof kujul *Esaiä ~ Esaia*s. Vinne õigõusun kiro-tõdas *Исая* (Issaija) ja pruu-gitas suulidsõlt kutsmisi *Căj*, *Caŭ* ja *Căuka*.

SAARÕ EVAR

Kildakõisi aost, ku talvõ olli viil lumidsõ

URMI AILI

Seo talv om väega kehvä lumõsaagiga olnu. Edimäne sääne, määnest ei olõki in-nembä nännü.

Suurõ ettekuulutaja ütlese, et ku talvõl lummõ ei olõ ja külmä ei tulõ, ei olõ ka ilosat suvvõ luuta. Kõik kahtegi-jä ja teo eläse kah säändsel talvõl häste ja uutva keväjät, et naada mõnuga kasvokõisi jürämä.

Ku ma nakka naid talvi latsõpõlvõst pääle miilde tulõ-tama, sis nä olliva iks väe-ga ilosa. Puu olli nii lumid-sõ nigu piltpostkaardi pääl. 1960. aastidõ algusõn, ku ma käve algklassõn, oll' nii pallo lummõ ja koolitii nii är tuisa-nu, et es näe, kohe astu. Esä pandsõ külh pedäjäossa katõlõ poolõ tiid, a üüse sattõ sääne paks lumi maaha, et ossõ es olõ inämb sukugi nätä. Nigu kogõmalda tiiraa päält kõrvalõ

Ku oll' väega külm ja tuisas, võtsõ mõni hobõsõmiis kooli-latsõ rii pääle. Pildi pääl sõidutas üts hobõsõmiis pinni.

astsõt, ollit rinnoni lumõn.

Ütskõrd tulli koolist kodo ja essü är. Terve nurm oll' üleni valgõ, kae, kohepoolõ tahat. Haalsõ läbi lumõ, heng niidiga kaalan. Önnõs jõudsõ üte maja mano. Lätsi sisse ja küsse tiid. Tull' vällä, et olli-gi jo umma küllä jõudnu ja kodokatus kavvõst paistu.

Koolin sai säändside tal-viga pallo nalla. Käve sis Tsolgo koolin. Koolimaja moro pääle oll' kaivõtu lohk, kohe pidi vahtsõnõ koolima-ja tettämä. Sõda tull' pääle ja jäigi ehitämädä. A lohk um senini alalõ. Sääl lohon olli meil sporditunni ja tal-võl lasti riikesega mäest alla.

A üts talv sattõ nii pallo, et tuu lohokõnõ oll' pia veereni pehmet kohilat lummõ täüs. Ollimi sis internaadin. Lätsi-mi pääle tunnõ vällä kelguta-ma. Lasimi mäest alla lohko ja sinnä mi är kattõmi. Kellel kelku es olõ, hüpäs niisama lummõ. Lumi oll' nii sükvä, et päänupp kah es paistu vällä. Kül meil oll' sis lõbu lajalt. Pruuvsõmi helü perrä är ar-vada, kon kiäki um. Ollimi iks tükk aiga lumõ sehen. Oppaja jo tulf vällä meid ots-ma. Helü oll', a latsi es koh-kil nätä. Naa sis meid tarrõ kutsma, a mi es saa kuigi lo-host üles. Oppaja tõi redeli, sis ronisimi toda pite nii-ütel-dä maa pääle tagasi.

Ku oll' väega külm ja tui-sas, võtsõ mõni hobõsõmiis meid, latsi, rii pääle ja sõi-duf kuuli vai kodo. Vanastõ olli inämbältjaolt kolhoosi hobõsõ, a mõnõl oll' ammõ-di peräst hopõn koton kah, nigu postimehel vai piimä- ja koorõvidäjäl.

Kuis vanaimä maada saassi?

LIINI ENEL

Latsõpõlvõst tulõ miilde üts lugu. Vanaimä kõnõl iks jut-tõ, ja peris pallo. Täämbäd-ses pääväs omma nuu saanu tävveste vahtsõ mõttõ manõ. Näutüses kõnõl tä, et inemise eloh om üts vaiv – hummogu tühi kõtt, õdaguni. Timä tõnõ ütlemine oll, et tedä aja-va kõgõ üles kats kutsmada võdrast – Vaiv ja Huul. Nu kuts olliva mu vainlasõ, kiä es lasõ vanaimäl kuiki puhada, ja ma õkva es tiia, midä nai-dõga pääle naada.

Olli kuvvõaastanõ, ku üteli õdagul vanaimä jälki kõnõl, et kül tahassi hummogu maada. Ma jo aimssi, et tä nakkas jälki naist katõst vainlasõst kõnõlõma, a küsse iks, et kiä sul maada kiild.

Ja kae imet, vanaimä üteli hoobis, et herätüskell ja kikas. Oi mul sai hää miil, selle et naid kattõ ma jo tiidse! Mõtõ käve kipõlt: kellä käki suur-dõ rõivakappi. Sääll oll viil vatitekk, kohe tuu nuhtlus mässsi, ja nii vanaimä kellä ei kuulõ.

Kikkaga tundu asi kah liht-sä. Ma tiidse, koh aidah om pörssavidamise kott. Sääll oll mulk seeh, et eläjäkene hengädä saasi. Kimmähe passis ka kikka käkmises. Koti vidäsi päävõ aigu hillätassa tarrõ är, selle et aidauss käve lukku ja üüse sinnä es saa.

Nüüd tullf inne vällä valli õigõ õtak, mis vanaimä jaos hääs tetä ja tä maada saasi.

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

Riidi õtak tundu kõgõ õigõmp. Sõs jõud vanaimä puulpäävõ viil ahasaia kütsä, esiki ku tä kavva makas.

A es lää tuu kõik nii lihtsä! Hädä naksiva jo õdaguni pääle. Vanaimä es taha sängü minnä. Mul hindäl tullf unõ näütämisege periselt uni pääle, a kuiki jäi iks pistü ja pikäpääl jäi vanaimä kah magama. Hiilse tarõst vällä lauta. Meil oll sõs suur ja kirriv kikas, kelle kotust ma tiidse. Tuu kotti ajaminõ es olõ sukugi liht-sä. Ollf viil pümme kah!

Lõpus sai kikka kotti ja koti kinni. Nõsti kikka kotih lehmä-

vakka. Hainu panni kah pääle, et kikkakõsõl külm es naanu.

Oi, ma olli hindäga rahul! Mõtli, kuis hummogu kittä saa ja vanaimä om vällä puhanu.

Sängüh es tulõ mul kõgõpäält suurõst õnnõst und, sõs naksi murõ mano hiilmä... Kas kikkaga om iks kõik kõrrah? Kikas olõ õi jo pörss... Kas tä hengädä saa? Oi süä oll rassõ ja vesi tullf silmi. Tihku kah es saa, sõs olõs vanaimä üles virgunu. Pühkse ummi pikki patsõga silmi. Hummogus olliva silmä paistõh.

Hummogu ma õkvalt hiitü, ku vanaimä hinnäst iks kell

viis üles ai. Mõlõmpa olliva jo vakka, nii kikas ku kell. Ku vanaimä mu är ikõtuusi silmi näkk, hiitü timä. Hirmu ja murõga kõnõli kõik är ja sõs nakaš vanaimä ikma. Nii mi mõlõmpa sääll ikimi ja lätsi-mi kikast päätmä. Õnnõs oll timäga kõik kõrrah, a pääle tuud janti, mis ma timäga tei, sai ma hindäle vainlasõ timä elopäävõkeisi lõpuni. Ilmahki es unõhta tä mulle siivoga rehmatä, ku minno näkk.

Puulpäävõdse saia sai vanaimä tettü. Ja pahandust kah es tulõ!

Mu oppaja

Ma kirutõ umast esäst, kelle oppaminõ om minnu läbi elu vidänü.

Pääle sõta tulli kolhoosi ja imä pidi tüüle mineme. Esä jäi sõan üte käege, selle tedä es aetõ. Tä tallif kotun eläjit ja kamand' aiamaa pääl. Ma tilbõndi suvõl kogu aig esäl takan ja uursõ, mille om mõni asi nii ja mõni naa. Esä selet kõgõ nii, et mul jäi nii mõnigi asi miilde. Ja ku uhkõ tunnõ ollf, ku ma,

väikene tirts, sai esä avitõdõ. Ku esä nakaš tsiahaina heksel-deme, olli ma vändämiis. Vai ollf vaia vesikäia ümbre ajadõ, ku tä väist vai kirvõst tahtsõ teritede. Üte käege es saa esä ekä tüüd tetä. Midä vanõmbõs sai, toda targõmbõs. Kuis piät haku ragumõ, et vastu näku ei saa, kuis tsiahaina niitü, et sille maa jääs järke, kuis vi-katit teritede, kuis haina riibu, kuis luvvalõ handa otsa lüvvä. Kõik, midä maal ellen vaia tetä, om mul esä opatu. Ja ku

söögilavvan istsõmi ja käe rist-i pannimi, tennäs tä taivaessä söõgi iist. Viil tulõ miilde, ku ollf päävävarjutus. Esä tahmas kundle pääl klaasijuppõ ja läbi noidõ vahtsõmi, kuis kuu pää-vä ette tullf. Tsigru jäivä vakka ja ilm lätš hāmāres. Tuu olõs nigu eelä olnu.

Kallis esä, kes sa mullõ elu-tarkust opsit, aituma sullõ. Sul ollf ildaaigu 110. sünnüaasta-päiv. Tervite sinnu sinnä pilve-veere pääle.

NIKUSÕ MARE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säänd-se siia vällä valinu.

Kats ijākahru kõrbõn

Kats ijākahru omma kõrbõn, jalotasõ.

«Kae, tan piät kül maru nilbõ olõma, et nii hulga liiva maaha om pantu,» seletäs üts tõõsõlõ.

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Koroonaviirusõ hirmun.

Tossu Tilda pajatus

Elotarkust praktikandilõ

Brikatiirikursusõ mano käve ka katõnädäline praktika. Liinatütrik pidi uma praktika tegemä Eesti kavvõmban ot-san kolhoosi suurfarmin. Sääll arvati, et noorõl inemisel olõs hää ka kuunolõkist ossa võtta. «Opit elotarkust,» arvas esimisiis.

Suurfarmi kuunolõkil arõtõdi tüüasju. Keskiäline naanõ, kes eläjlile süütä ette vidäsi, pidi rassõt kārro tõukama. Kārro ollf vana ja vaivat, ederatas lopõrd all. Tuuperäst ollf säändse tüü

pääle rassõ inemist lõudä. Naanõ ollf vahtsõt kārro nõudnu, a pidi iks vanaga läbi ajama.

Ütel kuunolõkil, ku tä umast murrõst jäl kõnõl, lõpõf tä sõna-võtu süümetävvega: «Ku minno tüüle kutsuti, lubati kuu ja tähe taivast alla tuvva, a nüüd ei saa eski redelit, et esi näile perrä minnä!»

Nii tulõf uma tüüelo algust päält kolmõkümnet aastat tagasi miilde ammuskinnõ praktikant. «Kuldsõ sõna!» arvas tä söödävidäjä välläütlemisest.

TOSSU TILDA

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiiga: Uma Leht Tartu 48 65609 Võro.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Vali' klammõrdõ seest lausõhe õigõ sõna! Õigõ' sõna' saada' melle vastussõs 20. seo kuu pääväs!

Härm (olli, palli, elli) üte kõõgi nukan. Tä (kudasi, jagasi, segäsi) sinnä' vahtsõ võrgu.

Võrguga ollf täl hää sitikit (püüdä', kaia', süvvä'). Üts-päiv (rännäs, linnaš, tõm-mas) võrku suur kärbläne. Härm (trüüst, juusk, vidäsi) kipõstõ kärbläse mano. Tä (lask, mõsk, kai) kärbläse sisse siitmise mahla. Tuu pääle (kistu, palli, muutu) kärbläse sisikond puulvedeläs. Sõs (imesi, vilist, istsõ) härm kärbläse vedelä sisu är. Täl (mõistsõ, sai, sõitsõ) kõtt tüküs aos jälki täüs.

Härmi massa-i (seletä', pelädä', tulla'). Nä (lõika-sõ', sõimasõ', häõtäse') miika kuun elävit sitikit.

PILDI TSEHKEND' SAARÕ HILDA MARIN (5) UMA ESÄ EVARIGA.

Muda Mari pajatus

Murõ raha käkmisega

Ma kuuli raadiost, et pia saava kõik uma pensioniraha samba seest är kodo viia. Tuu uudis-sõga tullf mul miilde aig aastakümni tagasi, ku mi uulidsa pääle edimäde rahaautomaadi panti. Sõs ollf kah pallo inemiisi är hirmutõt, et näide raha videles saina seeh. Võtiva uma rassõ vaivaga teenidü raha saina seest vällä ja veivä panka hoiulõ. Nüüd võetas ka raha samba seest vällä, a kohe tuu raha kakkõ?

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

6 kuud – 6 €, 12 kuud – 12 €, e- arvõ püsिमассuleping 0.85 € kuun.

Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee/umaleht tel 617 7717.

Kullõ' Laanõ Triinu juttõ raamatust «Päähäkääntäv tita» internetist: wi.ee/helufaili/